

سخنی را با یاد دوست عزیز و کوه‌نورد راسخ عزم، ناصر خوشه‌چین به پایان می‌برم که از بذل مال در گسترش ورزش کوه‌نوردی دریغ ننموده و سرانجام جان‌اش را نیز در این راه نهاد و از خود خاطره و منشی را به یادگار گذاشت که مشوق ما برای ادامه‌ی حرکت مردم‌مدارانه باشد.

* انگیزش و گروه در کوه‌نوردی

انگیزش (move) به معنی حرکت است و آن را در رفتارشناسی شامل اجزای زیر می‌دانند:

* آن چه که به رفتار شخص نیرو می‌بخشد.

* آن چه چنین رفتاری را هدایت می‌کند و یا به آن جهت می‌دهد.

* نگهداری و تقویت این رفتار.

انگیزش در کوه‌نوردی را می‌توان میل به کوشش فراوان در جهت تأمین هدف‌های گروه دانست، به گونه‌ای که این تلاش در جهت ارضای برخی از نیازهای فردی سوق داده شود.

یکی از معروف‌ترین نظریه‌های انگیزش، نظریه «سلسله مراتب» است که توسط آبراهام مازلو (Abraham Mazlo) ارائه شده است. مازلو می‌گوید که در درون هر انسان پنج دسته نیاز وجود دارد:

۱ - فیزیولوژیک؛ مانند گرسنگی، تشنگی، نیاز به پناهگاه

۲ - ایمنی؛ مانند امنیت در مقابل خطرات فیزیکی و عاطفی

۳ - اجتماعی؛ شامل عاطفه، تعلق خاطر، دوستی

۴ - احترام؛ شامل احترام درونی (حرمت نفس، خودمختاری، پیشرفت...) و احترام بیرونی (پایگاه، مقام، شهرت، جلب توجه...)

۵ - خودشکوفایی؛ در این نیاز، شخص می‌کوشد تا همان چیزی شود که استعداد آن را دارد.

هرگاه یکی از این نیازها به مقدار کافی ارضا شود، نیاز بعدی خودنمایی می‌کند. به زعم مازلو اگر کسی بخواهد دیگری را تحریک کند باید دریابد که از نظر سلسله مراتب نیازها، آن شخص در کجا قرار دارد و آن‌گاه در جهت ارضای همان نیازها یا آنها که در سطح بالاتر قرار دارند، اقدام نماید.

یکی از ایرادهایی که بر این نظریه وارد است، این است که این نیازها ممکن است در یک فرد به صورت همزمان خودنمایی کند یا این که تقدم و تاخر این سلسله نیازها در بعضی افراد متفاوت باشد. به هر روی شناخت سلسله مراتب نیازها ما را قادر خواهد ساخت که در ورزش کوه‌نوردی بتوانیم افراد را در گروه‌ها و برنامه‌ها بهتر بشناسیم و بدانیم که هر شخصی در چه سطحی قرار دارد و تشخیص دهیم که هر برنامه با چه افرادی و یا چه انگیزه‌هایی می‌تواند به صورت موفقیت‌آمیز اجرا گردد.